

Region Örebro län

Handlingsplan för ekonomi i balans 2026

Inriktning, genomförande och uppföljning

Varför denna handlingsplan?

Regionens ekonomiska utmaning behöver mötas genom bättre styrning av det som driver kostnader, kapacitetsförluster och låg produktionsstabilitet.

Handlingsplanen bygger på bedömningen att bättre ekonomi inte i första hand skapas genom generella neddragningar, utan genom att systematiskt minska sådant som skapar onödiga kostnader och förluster i vårdproduktionen.

Handlingsplan

Det handlar bland annat om:

- kvalitetsbrister och dubbelarbete
- vårdskador och undvikbara komplikationer
- inställda operationer och produktionsbortfall
- onödigt långa vårdtider och brister i flöden
- bemanningsinstabilitet
- bristande planering och otillräckligt kapacitetsutnyttjande.

Huvudmålet är att regionen ska få ut mer vård, mer kapacitet och bättre kvalitet för de resurser som finns.

Handlingsplan

Det innebär inte nödvändigtvis att hela underskottet kan elimineras på kort sikt.

Däremot ska arbetet bidra till att varje krona används bättre och att en större del av resurserna omsätts i faktisk vård till patienterna.

**Utgångspunkten
är enkel – bättre
flöde, bättre kvalitet,
högre produktion
och bättre planering
är också en väg till
bättre ekonomi.**

Vad politiken tar ställning till

Det som efterfrågas är en handlingsplan för ekonomi i balans.

Nämnden behöver därför i första hand ta ställning till:

- Den övergripande inriktningen.
- De prioriterade åtgärdsspåren.
- Den logik genom vilken dessa bedöms bidra till bättre ekonomi.
- Hur arbetet ska följas upp på en rimlig nivå.

Grundprincip

Detta är inte ett paket av helt nya initiativ.

Mycket av detta arbete pågår redan helt eller delvis i olika delar av organisationen.

Det som nu föreslås är att:

- Samla arbetet i en gemensam struktur.
- Tydliggöra sambandet mellan åtgärder, produktion och ekonomi.
- Skapa en rimlig modell för uppföljning.
- Stärka genomförandekraften genom tydligare ansvar och gemensam rytm.

**Målet är att gå
från spridda
förbättringsinsatser
till en mer samlad
styrning mot
förbättrad ekonomi,
högre produktion
och minskad
vårdskuld.**

Handlingsplanens åtta spår

1. Förstärkt produktions- och kapacitetsplanering.
2. Stärka kvalitet och reducera kvalitetsbristkostnader.
3. Stärka patientsäkerhet och förebygga vårdskador.
4. Frigöra kapacitet genom teknik och smartare arbetssätt.
5. Stärka hållbart arbetsliv och minska långtidssjukskrivningar.
6. Optimera köpt och såld vård.
7. Genomföra strukturförändringar för långsiktig hållbarhet.
8. Stärka kostnadsmedvetenhet och vardagsnära resurshushållning

**Tillsammans
adresserar dessa
spår både direkta
kostnader och de
systemförluster
som påverkar
ekonomi,
tillgänglighet och
arbetsmiljö.**

Varför dessa spår bedöms kunna förbättra ekonomin

Spåren är valda därför att de angriper återkommande orsaker till ekonomisk belastning och otillräcklig produktion.

Exempel på logik:

- Färre kvalitetsbrister och vårdskador minskar dubbelarbete, extra vårddagar och undvikbara kostnader.
- Smartare arbetssätt kan frigöra tid och kapacitet.
- Hållbar bemanning minskar beroendet av akuta lösningar, stängda platser och produktionsbortfall.
- Bättre planering och kapacitetsstyrning minskar inställda åtgärder och outnyttjad kapacitet.
- Bättre balans i köpt och såld vård kan förbättra den ekonomiska träffsäkerheten.
- Högre och stabilare produktion innebär att en större del av tillgängliga resurser omsätts i faktisk vård.

Mer vård per krona

Målet är ytterst att få mer vård per krona.

Det innebär också att minskade köer inte bara är en tillgänglighetsfråga. Väntande patienter representerar ett uppdrag som ännu inte är genomfört och en vårdskuld som förr eller senare måste hanteras.

När köer minskar omsätts resurser i genomförd vård i stället för i uppdämt behov.

Alla effekter kommer inte att kunna översättas till exakta kronor från start, men sammantaget finns en tydlig och rimlig förbättringslogik.

Exempel: varför produktions- och kapacitetsplanering är centralt

Bristande planering och kapacitetsstyrning skapar både tillgänglighetsproblem, vårdköer och ekonomiska förluster.

Det kan till exempel handla om:

- inställda operationer
- sena återbud utan återfyllnad
- vårdplatsrelaterade stopp
- låg stabilitet i operationsprogram
- bristande framförhållning i bemanning och flöde.

Varför produktions- och kapacitetsplanering är centralt

När detta förbättras kan regionen förvänta sig:

- högre andel genomförd planerad produktion
- bättre resursutnyttjande
- minskat produktionsbortfall
- minskad vårdskuld i form av väntande patienter
- bättre förutsättningar för både tillgänglighet och ekonomi.

Att minska kön är därmed inte bara en vårdfråga, utan också en ekonomiskt relevant effekt:

Patienter i kö representerar ett uppdrag som ännu inte är utfört.

Region Örebro län

Hur vi tänker kring uppföljning

Handlingsplanen behöver följas upp,
men på en rimlig nivå

Därför föreslås en modell i tre nivåer:

Politisk nivå: ett antal huvudmått som visar
riktning och effekt.

HS-ledning: en något bredare uppföljning som
förklarar varför utvecklingen går åt rätt eller fel håll.

Områdesnivå: mer verksamhetsnära mått för
genomförande, lärande och korrigerings.

Vi bygger alltså inte
en rapportstruktur
för rapporteringens
skull, utan en
uppföljning som ska
stödja styrning och
genomförande.

Övergripande mått

Exempel:

- andel genomförd planerad produktion
- andel eller antal inställda operationer/åtgärder
- antal patienter med lång väntan
- utskrivningsklara dagar
- stängda vårdplatser eller operationssalar på grund av bemanning
- nettokostnad för köpt vård.

Dessa mått fångar tillsammans:

- produktionsstabilitet
- tillgänglighet och köutveckling
- kapacitetsutnyttjande
- bemanningspåverkan
- ekonomisk riktning
- i vilken grad resurser faktiskt omsätts i vård.

Vad som sker parallellt nu

Parallellt med handlingsplanen byggs en uppföljningsmodell.

Det arbetet syftar till att:

- pröva vilka mätetal som faktiskt går att få fram
- bedöma vad som kräver manuell bearbetning eller vidare utveckling
- skapa en rimlig nivå mellan det som är möjligt att mäta och det som är viktigt att följa.

Det innebär att uppföljningsmodellen kommer att utvecklas successivt, men med handlingsplanens spår som styrande grund.

Viktig avgränsning

Alla mått kommer inte att vara lika mogna från start.

Det är normalt i denna typ av arbete, därför behöver uppföljningen skilja mellan:

- Mått som kan följas direkt.
- Mått som kan följas med viss bearbetning.
- Mått som kräver vidare utveckling.

Detta ska inte ses som ett hinder för att gå vidare, utan som en del av en stegvis och realistisk införandemodell.

Fortsatt process

1. Fastställa handlingsplanens övergripande inriktning.
2. Validera uppföljningsbarheten i föreslagna mått.
3. Föra dialog med berörda linjechefer om genomförbarhet, ansvar och lokal anpassning.
4. Lämna uppdrag till områdena för genomförande.
5. Successivt införa uppföljningsmodellen i rimlig nivå.

**Arbetet behöver
vara både styrt
och lärande.**

**Tillräckligt tydligt
för att ge riktning,
men tillräckligt
flexibelt för att
kunna förbättras
under införandet.**

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att fastställa den övergripande inriktningen i handlingsplanen för ekonomi i balans 2026,

att ställa sig bakom de prioriterade åtgärdsspåren som vägledande struktur för det fortsatta arbetet,

att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta konkretisera genomförande och uppföljning inom ramen för handlingsplanen, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att fortlöpande återrapportera arbetet till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Avslutande budskap

Det här arbetet handlar ytterst om att skapa bättre förutsättningar för en hälso- och sjukvård som är hållbar i tre dimensioner samtidigt:

- Ekonomiskt
- Verksamhetsmässigt
- Arbetsmiljömässigt.

**En ekonomi i balans
behöver därför byggas
genom bättre kvalitet,
bättre flöden, högre och
stabilare produktion,
bättre planering och
bättre användning av våra
gemensamma resurser.**

Målet är inte enbart att minska kostnader, utan att öka värdet av de resurser regionen redan använder — att få ut mer vård, bättre tillgänglighet och minskad vårdskuld för varje krona.

Det är den riktning denna handlingsplan tar sikte på.

Tack!